

797 praedicatione verbi Dei paratos, ut laici et vestri bellatores per vos fortes efficiantur et populus viam salutis incedat.

Similiter nobiles, qui sunt in populo, suas dignitates cum consiliis regant et populo per iustitiam praesint, amantes paterna statuta in iudiciis magis quam pecuniam, quae subvertit verba iustorum; et unanimo consilio, quod bonum sit genti vestrae, 5 viriliter faciant. Et rectores vobis praeponite nobilitate claros, morum dignitate pios, iustitiae^b decore^c honorabiles, quatenus divina misericordia vestram gentem gubernare et conservare et exaltare dignetur.

Inminet vero maximum huic insulae et populo habitanti in ea periculum. Ecce, quod numquam antea fuit auditum, populus paganus solet vastare pyratice latrocinio 10 litora nostra. Et illi ipsi populi Anglorum et regna et reges dissentiant inter se. Et vix aliquis modo^d, quod sine lacrimis non dicam, ex antiqua regum prosapia invenitur, et tanto incertioris^e sunt originis, quanto^f minoris^g sunt fortitudinis. Similiter et per ecclesias Christi perierunt doctores veritatis. Omnes pene vanitates saeculares sequuntur, et disciplinas^h regulares odio habent: et bellatores illorum magis avaritiae 15 student, quam iustitiae.

Discite Gyldum^{h2} Brittonem sapientissimum; et videte, ex quibus causis parentes Brittonum perdiderunt regnum et patriam; et considerate vosmetipsos, et in vobis pene similia invenietis.

Timete vobis ipsius veritatis sententiam, quam inⁱ ecclesia expressit^k dicens: 20
Luc. 11, 17. 'Omne regnum^l in se divisum non stabit'. Ecce quanta divisio est^m inter populos et gentes Anglorum. Et ideo in se ipsis deficiunt, quia inter se ipsos pacem non servant et fidem.

Revocate ad vos, si vobis videatur, episcopum vestrum Aedilhardum³, virum venerabilem et sapientem. Et eius consilio in melius regni vestri statum corroborate, 25 emendantes in moribus quae Deo displiceantⁿ. Et ea studete facere, quae eius misericordiam super vos valeant revocare^o. Non est bonum, ut sedes^p sancti Augustini^q primi praedicatoris nostri vacua permaneat; et alius non potest ullatenus in eius ordinari locum. Perditio populi est ubique sacerdotibus suis non oboedire et praedicatores salutis a se expellere. Subicite vos humiliter pontifici vestro et praedicatori salutis 30 vestrae, quatenus divina vos gratia in omnibus operibus vestris consequatur. Credite mihi, nullatenus aliter Deum vobis propitium^r habere potestis. Per illum potestis, credo, pacem habere praesentem et salutem sperare sempiternam.

Inite consilium prosperitatis vestrae; et viriliter facite quod bonum inveniat. Et convertimini ad preces et orationes et ieiunia, quatenus divina vobis propicietur 35 misericordia, et conservet vos in laude et salute vestra, et concedat^s vobis incolomem habitationem in patria vestra et gloriosum in aeterna patria imperium.

Dextera omnipotentis Dei vos protegat et regat et exaltare dignetur praesenti felicitate et aeterna beatitudine, viri fratres desiderabiles et venerabiles.

b) iustitia *H*, *S* 1. c) decorē *S* 1. d) incersiores *H*; incertiores *S* 1. e) et quanto *S* 1. 40
f) minores *corr. in* minoris *H*; minores *S* 1. g) disciplina *S* 1. h) Gyilbum *S* 1. i) quam in
eo *S* 1 *pro* quam in. k) expraessit *H*. l) regum *S* 1. m) est div. *S* 1. n) discipliciant *H*; dis-
plicant *S* 1. o) revocari *H*. p) sedis *H*. q) sanctae Agustini *S* 1. r) vobis propitium vobis *H*.
s) concedat — patria vestra et om. *H*.

1) Cf. *infra* ep. 232: Tu ipse vidisti quomodo perierunt reges. 2) *Gildae sapientis de excidio* 45
Britanniae liber querulus, quem supra iam laudat in ep. 17 p. 47: legitur vero in libro Gildi Brittonum
sapientissimi etc. 3) archiepiscopum Cantuariensem (793–805), quem constat repugnasse contra
Eadberhtum Praen regem Cantuariorum. *V. ep. 127 supra p. 188. J.*